

Håbo kommun

Beslut efter uppföljning för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Gransätterskolan
belägen i Håbo kommun

Uppföljning av tillsyn i Gransäterskolan

Skolinspektionen genomförde tillsyn av Håbo kommun under våren 2015. Skolinspektionen fattade den 2 april 2015 beslut efter tillsyn för Gransäterskolan. Skolinspektionen har nu gjort en uppföljning av de brister som framkom i detta beslut. Uppföljningen bygger på en redovisning av vidtagna åtgärder som Håbo kommun inkom med. Uppföljningen bygger på en redovisning av vidtagna åtgärder som huvudmannen inkom med 2015-11-11, 2016-01-19, 2016-04-25 och som rektor inkom med 2016-01-27, 2016-02-08, 2016-02-09 samt telefonintervju med rektor 2016-04-08.

Sammanfattning av kvarstående brister

Enligt Skolinspektionens bedömning är nedanstående brister ännu ej tillfullo åtgärdade. Skolinspektionen konstaterar att Håbo kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

Skolinspektionens ingripande

Arbetsområde	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
2. Extra anpassningar och särskilt stöd		
Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.	Föreläggande	2016-09-16
När det gäller särskilt stöd följs insatta åtgärder upp och utvärderas.	Föreläggande	2016-09-16

Skolinspektionens bedömningar och datum för när huvudmannen senast ska ha åtgärdat bristerna anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattning av avhjälpna brister

Arbetsområde	Typ av ingripande
1. Undervisning och lärande	
Lärarna ser till att eleverna får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.	Brist avhjälp
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	
Ansvariga på skolan ger eleven skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.	Brist avhjälp
Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.	Brist avhjälp
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	
Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.	Brist avhjälp
Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.	Brist avhjälp
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	
Lärarna vid skolenheten har legitimation och är behöriga för den undervisning de bedriver, om de inte omfattas av något av undantagen från dessa krav.	Brist avhjälp
Den studie- och yrkesorienterande verksamheten tillgodoser elevernas behov av vägledning inför	Brist avhjälp

	elevernas val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet.	
6. Styrning och utveckling av verksamheten		
	Rektorn följer upp skolenhetens resultat. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras.	Brist avhjälpt
	Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna.	Brist avhjälpt
	Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras.	Brist avhjälpt

Skolinspektionens avslutar tillsynen avseende de brister som har avhjälpts.

Skolinspektionens beslut

Vid uppföljning av tidigare beslut konstaterar Skolinspektionen att huvudmannen inte avhjälpt samtliga påtalade brister. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen skyndsamt vidtar åtgärder för att avhjälpa de brister som kvarstår.

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Håbo kommun att senast den 16 september 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma t.ex. i

undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och/eller dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avge lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Håbo kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 8–12 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- När det gäller särskilt stöd följs insatta åtgärder upp och utvärderas. (3 kap. 9 § skollagen)

Åtgärder

I åtgärdsprogrammen ange de särskilda skäl som föreligger för att det särskilda stödet bara kan tillgodoses inom ramen för en särskild undervisningsgrupp.

Motivering till bedömning av brist

Särskild undervisningsgrupp

I skollagen anges att om det finns särskilda skäl får ett beslut om åtgärdsprogram innebära att särskilt stöd ska ges i annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till. På Gransäter-skolan finns en särskild undervisningsgrupp med 29 elever. Rektor för samtliga elever i den särskilda undervisningsgruppen är tillika rektor för Gransäterskolan.

Vid tillsynen april 2015 framkom att det fanns elever i den särskilda undervisningsgruppen som i viss utsträckning skulle kunna integreras, men att det saknades organisatoriska förutsättningar för detta.

Det framkom även att det i åtgärdsprogrammen, för eleverna i den särskilda undervisningsgruppen, inte anges de särskilda skäl som föreligger till att särskilt stöd ska ges i en särskild undervisningsgrupp.

I intervju med Skolinspektionen uppger rektor att det numera finns organisatoriska förutsättningar för att elever ska kunna delta i den ordinarie undervisningen. Rektor säger även att skolan kontinuerligt utvärderar elevernas möjligheter att kunna delta i den ordinarie undervisningen, men att det för närvarande inte är aktuellt för någon elev. Rektor uppger även att det i åtgärdsprogrammen, för samtliga elever som tillkommit i den särskilda undervisningsgruppen under det senaste året, anges de särskilda skälen till varför undervisning särskilt stöd bäst tillgodoses i den särskilda undervisningsgruppen. Skolinspektionen har tagit del av exempel på åtgärdsprogram som skrivits under det senaste året och Skolinspektionen bedömer att de särskilda skälen framgår. Det framgår även att insatta åtgärder följs upp och utvärderas. Rektor uppger samtidigt att inte alla åtgärdsprogram på skolan följts upp såsom lagstiftningen kräver och att det fortfarande finns åtgärdsprogram för elever i den särskilda undervisningsgruppen där de särskilda skälen inte framgår.

Skolinspektionen bedömer att Gransäterskolan inte har säkerställt rutinerna för arbetet med särskilt stöd på skolan. Skolinspektionens granskning visar visserligen att skolan vidtagit vissa åtgärder avseende rutiner kring särskilt stöd, men att rektor inte säkerställt att samtliga åtgärdsprogram kontinuerligt följs upp och utvärderas. Vidare framgår av utredningen att de särskilda skälen till att särskilt stöd bättre tillgodoses i den särskilda undervisningsgruppen än i ordinarie klass inte framgår i alla åtgärdsprogram.

Motivering till val av verktyg

Eftersom verksamheten vid Gransäterskolan inte uppfyller de krav som ställs i författningarna, föreligger skäl att förelägga Håbo kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa konstaterade brister.

Avhjälpta brister i verksamheten

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att t.ex. genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål/syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper, intressen och lärstilar och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bl.a. en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Håbo kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Lärarna ser till att eleverna får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. (Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande)

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Håbo kommun avhjälpt denna brist.

Motivering

Huvudmannen har redovisat flertalet åtgärder avseende att ge eleverna reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Eleverna ges i samband med uppstart av nytt arbetsområde möjligheter att delta i planering av arbetssätt, arbetsformer och utvärdering. Av åtgärderna framkommer även att lärarna planerar sin undervisning i en gemensam plattform i vilken arbetet med elevinflytande synliggörs och delges bland lärarna. Elevernas upplevelser av elevinflytande följs regelbundet upp i respektive ämne samt i en årlig kommungemensam utvärdering. Därtill genomförs en självskattning i varje arbetslag i slutet av varje läsår.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma t.ex. i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och/eller dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehundledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Håbo kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan ger eleven skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 5a § skollagen)
- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Håbo kommun avhjälpit denna brist.

Motivering

Studiehandledning på modersmålet.

Av huvudmannens redovisning av åtgärder framkommer det att samtliga elever som idag har behov av det får studiehandledning på modersmålet.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Det framgår av huvudmannens redovisning att flera åtgärder har vidtagits för att samtliga på skolan ska ha kunskap om vad som är extra anpassningar och särskilt stöd. En av åtgärderna är att Håbo kommuns Barn- och elevhälsoenhet har genomfört kompetensutveckling i respektive arbetslag på skolan avseende extra anpassningar och särskilt stöd. Skolan har även utarbetat tydliga rutiner kring dokumentation av extra anpassningar samt rutiner kring konferenser avseende extra anpassningar och särskilt stöd. Elevhälsan och lärare uppger i intervju vid uppföljningsbesök att de åtgärder som har vidtagits har tydliggjort för skolans personal vad som är extra anpassningar och särskilt stöd.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de t.ex. inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever.

Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studietrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum, etc. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för

att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Håbo kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)
- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6–10 §§ skollagen)

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Håbo kommun avhjälpit denna brist.

Motivering

Huvudmannens har för Skolinspektionen redovisat att flertalet åtgärder har vidtagits för att tillförsäkra en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Av åtgärderna framgår att skolans plan mot kränkande behandling har uppdaterats och att skolan har säkerställt genom aktiviteter i samtliga klasser att alla elever har tagit del av planen. Av de vidtagna åtgärderna framgår även att skolan har ökat antalet elevassistenter, elevsociala team samt vuxennärvaro på raster, café och i matsal. Vid lektionsobservationer under uppföljningsbesök bedömer Skolinspektionen att det råder studiero på skolan.

I kompletterande intervju uppger rektor att skolan har vidtagit ytterligare åtgärder avseende trygghet och studiero. Åtgärderna har bland annat omfattat begränsningar av användandet av sociala medier för de elever det tidigare funnits en otrygghet kring. Rektor uppger även att den tidigare upplevda otryggheten kring elevgruppen har upphört. Skolan följer även kontinuerligt upp trygghet och studiero via enkäter på skolan.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivet värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom t.ex. erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas

utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Håbo kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Lärarna vid skolenheten har legitimation och är behöriga för den undervisning de bedriver, om de inte omfattas av något av undantagen från dessa krav. (2 kap. 13 och 17–18 §§ skollagen samt 33 § införandelagen)
- Den studie- och yrkesorienterande verksamheten tillgodoser elevernas behov av vägledning inför elevernas val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet. (2 kap. 29 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Håbo kommun avhjälpit denna brist.

Motivering

Lärlarlegitimation

Huvudmannen har i sin redovisning av åtgärder angett flera åtgärder för att avhjälpa de brister som förelagts avseende att samtliga lärare med legitimation ska undervisa i de ämnen och årskurser legitimationen omfattar. Av åtgärderna framgår att ny personal har rekryterats. Vidare har kompetensutveckling samt omfördelning av tjänster för befintlig personal genomförts. I förteckning över undervisande personal som Skolinspektionen har tagit del framgår även att personal som vid tillsynsbesöket ansökt om lärlarlegitimation idag beviljats legitimationen.

Studie- och yrkesvägledning

Av de vidtagna åtgärderna framgår att huvudmannen har upprättat en handlingsplan för Håbo kommuns studie- och yrkesvägledning. Skolinspektionen har tagit del av planen. Planen innehåller bland annat förslag på aktiviteter avseende arbetet med studie- yrkesvägledning för samtliga årskurser. Av huvudmannens redovisning framgår att planen har implementerats på skolan samt att det idag finns en förstelärare med utpekade ansvar för samspelet mellan skola och yrkesliv. Skolan genomför även uppföljning bland lärarna avseende arbetet med studie- och yrkesvägledning.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivet ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Håbo kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Håbo kommun avhjälppt denna brist.

Motivering

I de dokument Skolinspektionen tagit del av framkommer att huvudmannen har vidtagit relevanta åtgärder avseende det systematiska kvalitetsarbetet. Skolinspektionen har tagit del av Årsredovisning Gransätterskolan 2015, Resultat analys ht 15, Betygsanalys – åtgärder, Betyg; genomsnittligt meritvärde ht 15 samt Gransätterskolan – andel godkända betyg av alla satta betyg, genomsnittligt meritvärde. Av dokumenten framgår att skolan idag har en samlad bild av enheternas kunskapsresultat och värdegrundsarbete. Vidare framkommer att huvudmannen gör analyser och fattar relevanta beslut om förbättringsåtgärder som utgår från elevernas resultat och skolans

Beslut

2016-06-28

12 (12)

Dnr 43-2014:7912

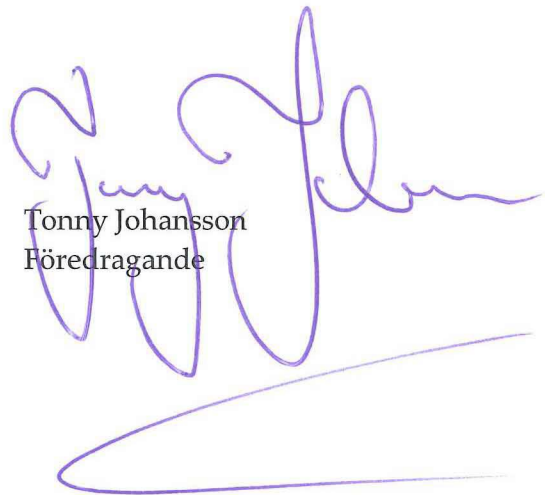
värdegrundsarbete. Huvudmannen har för Skolinspektionen även redovisat tydliga rutiner för hur det systematiska kvalitetsarbetet ska bedrivas.

Skolinspektionen avslutar härmed tillsynen avseende de brister som bedöms som avhjälpna.

På Skolinspektionens vägnar

Mårten Petersson
Beslutsfattare

Tonny Johansson
Föredragande